

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunu bilgilerinize arz ederim.

Hasan AKGÖL
CHP Hatay Milletvekili

Bilindiği gibi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesine göre "geçici personel" "Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Dairesinin ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir." Şeklinde tanımlanmıştır. Kanun maddesinden açıkça anlaşılacağı üzere geçici personel, kamunun temel istihdamı dışında, arızı ya da mevsimlik işlerde çalıştırılacak kişilerdir.

Bakanlar Kurulu'nun "**Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Geçici Mahiyetteki İşleri Yürütmek Üzere Geçici Personel İstihdamı ve Bu Personele Ödenecek Ücretler Hakkında Kararı**"na göre kamu sektöründe 2011 yılında 44.000 geçici personel istihdam edilecektir.

Diğer yandan, 2004 yılında Bakanlar Kurulu, sadece geçici ya da mevsimlik işler için değil, "**özeleştirme uygulamaları sonucu işsiz kalan ve bilahare işsiz kalacak olanların da**" bu kapsamda çalıştırılmasını karar altına almıştır.

Dolayısıyla 4/C kapsamında personel istihdamı temel, yaygın bir istihdam türüne dönüşmüş; memur ve kadrolu işçi istihdamının ciddi bir alternatifi olmuştur.

"Geçici personel" in özlük hakları başta olmak üzere ücret ve diğer sosyal hakları her yıl Bakanlar Kurulunca alınan kararlara göre belirlenmektedir.

Ne memur ne de işçi sayılan bu kişiler, memur sendikalarına üye olurken, ücret, derece ve kademeleri, kıdem ve meslekte ilerlemeleri memurlar gibi değildir. Diğer yandan işçiler gibi İş Kanunu'na da tabi değildirler. Yani hukuksal bir karmaşa ve ciddi bir hak kaybı yaşanmaktadır.

Geçici personel adı verilen bu istihdam türünde binlerce insan yıllardır çalıştırılmaktadır.

Bu insanların temel kamu hizmetlerinde, belirsiz, bir hukuk düzenlemesinden yoksun olarak çalıştırılmaları ciddi bir sosyal sorundur.

Başta Anayasa olmak üzere, 657 sayılı ve 4857 sayılı yasa hükümlerine, Türkiye'nin altına imza attığı temel insan hak ve özgürlükleriyle ilgili uluslararası sözleşmelere aykırı bir istihdam olan "geçici personel" uygulaması çalışma barışı açısından da ciddi bir sorundur.

Buna ilişkin olarak;

1. Kamu Kurum ve kuruluşlarında 657 Sayılı Kanunun 4/C Maddesine göre istihdam edilen toplam personel sayısı kaçtır?

2. 4/C statüsünde çalıştırılan personelin yıllar itibariyle sayısal değişimi nedir? Kamudaki toplam istihdamın yüzde kaç 4/C statüsündedir?
3. 657 sayılı Kanuna göre 4/C kapsamında istihdamın amacı nedir? İstihdam, Kanunda tanımlanan amaca uygun yapılmakta mıdır?
4. Kamunun temel, sürekli işlerinde 4/C statüsünde personel istihdam edilmekte midir? Şayet böyle ise, temel, sürekli kamu hizmetlerinin yürütülmesinde neden kadrolu işçi ve memur istihdam edilmemektedir? Mevcut durum Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 128. Maddesinde geçen "*Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.*" ilkesine aykırılık oluşturmuyor mu?
5. Devlet memurlarının resmî sağlık raporu ile kanıtlanan hastalıkları için alacağı raporun süresi 40 gün iken; 4/C kapsamında çalışanlar için bu sürenin 30 gün ile sınırlandırılması Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmez mi? Bu kapsamda, 4/C statüsündekilerin, diğer çalışanların aksine, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu bağlanan sürekli iş göremezlik gelirlerinin ilgilinin ücretinden düşülmesi insani bir uygulama mıdır?
6. 4/C ile istihdam edilen yurttaşlarımızın memur iseler 657 sayılı yasadaki kadro, derece, sistemine tabi olmaları; değilse, işçiler gibi ihbar tazminatı, kıdem tazminatı gibi haklardan yararlandırılmaları gerekmez mi? Bu haklardan mahrum olan 4/C'lilere 21. Yüzyılın "*ücretli köleleri*" denilmez mi? Hükümetinizin 21. yüzyıl Türkiye'sinde geliştirdiği bu uygulamayı nasıl değerlendiriyorsunuz?
7. 657 sayılı Kanunun 4/C bendinde "*Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Dairesinin ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.*" şeklinde tanımlanıyor. 2004 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla özelleştirme sonrası işsiz kalanların da bu Kanun kapsamına alınması Kanuna aykırılık oluşturmuyor mu?
8. İşçiler için İş Kanununda kıdem tazminatı, memurlar için 5434 sayılı Kanunda emekli ikramiyesi tanımlanmıştır. 4/C ile çalışanların iş sonu tazminatı hangi kanunda tanımlanmıştır? Lise mezunu, 25 yıl çalışmış bir memur emekliye ayrıldığında 5434 sayılı Yasaya göre yaklaşık ne kadar emekli ikramiyesi alacaktır? Yine 4857 sayılı Yasaya göre çalışan ve 25 yıl kıdemi olan bir işçi emekli olmak suretiyle işten ayrılırsa 1475 sayılı Yasanın 14. maddesine göre yaklaşık ne kadar kıdem tazminatı alacaktır? Ve 4/C kapsamında çalışan ve 25 yıl kıdemi olan biri işten ayrılırken ne kadar iş sonu tazminatı alacaktır?
9. 4/C kapsamında çalıştırılan personelin ekonomik ve sosyal hakları, sendikal hak ve özgürlükleri, ILO'nun 87, 98 ve 158 sayılı sözleşmeleri ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uygun mudur?
10. 657 sayılı Yasa ve 4857 sayılı yasalardaki güvencelerden yoksun ve sürekli işten atılmakla tehdit edilen 4/C kapsamındaki personelin benzer işi yaptıkları personelden daha düşük ücret almalarını sizlerin de çok sık dile getirdiği "*eşit işe eşit ücret prensibi*" karşısında nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu durumun çalışma barışını olumsuz etkilediğini düşünüyor musunuz?
11. Çalışma yaşamında ne olduğu henüz çalışanlar ve iş hukuku uzmanlarınca dahi anlaşılamayan 4/C uygulamasını, kamu çalışma hayatından çıkararak bu kapsamda çalışanları kadrolu işçi ya da memur statüsüne almak için herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

12. Seçim öncesi katıldığınız televizyon programında, "Belediyelerde, KİT'lerde olanların durumu çok farklı...Onlar da 107 bin civarında, yanılmıyorsam. O konuyla ilgili yasal düzenleme yapmamız ayrıca gelecek. Üzerinde farklı bir çalışma gerekiyor. Arkadaşlarımıza gerekli talimatı verdik. Şu anda bu çalışmalar yapılıyor, öyle zannediyorum seçimden sonra o sorunu da gidermeye gayret edeceğiz." ifadelerini kullandınız. Kanun Hükmünde Kararnamelerle ülke yönetme pratiğine sahip Hükümetiniz, 4-B'liler için bu sorunu çözme yoluna giderken, bu konuda da söz verdiğiniz üzere, konuyu tasarı halinde TBMM gündemine getirerek, 4-C kapsamında çalışanların sorunlarını çözmeyi düşünüyor musunuz?
13. 657 sayılı Kanunda, devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenlerin memur sayılacağı öngörülmektedir. Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür. "Buna göre asli ve sürekli bir kamu hizmeti görmekte olan 4-C'li sözleşmeli personelin kamudaki 4 istihdam türünden memur statüsünde kabul edilmesi gerekmektedir." Bu hususta hangi takvimde, nasıl ve ne içerikte bir düzenleme yapacaksınız?